

Brussel, 30 juni 2026
(OR. en)

11355/26

COH 127
FIN 992
ECOFIN 960
SOC 468

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	30 juni 2026
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2026) 317 final
Betreft:	VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD Jaarverslag 2023 van het Solidariteitsfonds van de EU

De delegaties vinden hierbij document COM(2026) 317 final.

Bijlage: COM(2026) 317 final

Brussel, 30.6.2026
COM(2026) 317 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

Jaarverslag 2023 van het Solidariteitsfonds van de EU

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
In 2023 ontvangen aanvragen:	2
Financiering.....	6
Tussentijdse herziening van het meerjarig financieel kader 2021-2027	7
Afsluitingen.....	7
Conclusies	7

INLEIDING

In artikel 12 van Verordening (EG) nr. 2012/2002 van de Raad van 11 november 2002 tot oprichting van het Solidariteitsfonds van de Europese Unie¹ (“de verordening”) is bepaald dat de Commissie elk jaar bij het Europees Parlement en de Raad een verslag indient over de activiteiten van het Solidariteitsfonds van de EU (“SFEU”) in het voorgaande jaar. In dit verslag worden derhalve de activiteiten van het SFEU in 2023 beschreven. Het biedt een overzicht van i) de ontvangen aanvragen, ii) de voorgestelde en goedgekeurde financiële bijdragen, en iii) de zaken die tijdens de verslagperiode van kalenderjaar 2023 zijn afgesloten. De Commissie heeft alle aanvragen beoordeeld op basis van de criteria die zijn vastgelegd in de verordening.

In **2023** heeft de Commissie **vijf nieuwe aanvragen** voor een financiële bijdrage uit het SFEU ontvangen, namelijk van Griekenland (overstromingen), Italië (overstromingen in de regio Emilia-Romagna), Oostenrijk (overstromingen), Slovenië (overstromingen) en Turkije (aardbeving). Vier aanvragen hadden betrekking op “grote natuurrampen” en één aanvraag betrof een “natuurramp in een buurland”. Alle aanvragen werden beoordeeld als in aanmerking komend volgens de criteria van de verordening.

Italië, Slovenië en Griekenland hebben om betaling van een voorschot verzocht. Binnen enkele weken na ontvangst van de aanvragen heeft de Commissie alle voorschotten toegekend en in totaal ongeveer 220,09 miljoen EUR betaald.

In het geval van de aardbeving in Turkije werd het uitvoeringsbesluit in november 2023 vastgesteld en werd de delegatieovereenkomst in februari 2024 ondertekend. De uitvoeringsbesluiten over de andere vier ingewilligde aanvragen van 2023 (Griekenland, Italië, Oostenrijk en Slovenië) werden in november en december 2024 vastgesteld. Bovendien sloot de Commissie twee SFEU-dossiers af in 2023.

In bijlage I worden de in 2023 geldende schadedrempels voor “grote natuurrampen” voor beschikbaarstelling van steun uit het SFEU opgesomd. Bijlage II bevat een overzicht van de in 2023 ontvangen aanvragen, met inbegrip van de desbetreffende financiële gegevens.

IN 2023 ONTVANGEN AANVRAGEN:

De Commissie heeft in 2023 vijf nieuwe aanvragen voor een financiële bijdrage uit het SFEU ontvangen. Ze werden allemaal door de Commissie ontvangen binnen de wettelijke termijn van “uiterlijk twaalf weken na de datum waarop de eerste als gevolg van een natuurramp ontstane schade zich heeft voorgedaan” (artikel 4, lid 1, van de verordening). Vier aanvragen hadden betrekking op “grote natuurrampen” en één aanvraag betrof een “natuurramp in een buurland”.

Gedetailleerde financiële tabellen met betrekking tot die aanvragen zijn opgenomen in bijlage II bij dit verslag.

TURKIJE – AARDBEVINGEN

¹ Verordening (EG) nr. 2012/2002 van de Raad van 11 november 2002 tot oprichting van het Solidariteitsfonds van de Europese Unie (PB L 311 van 14.11.2002, blz. 3) zoals gewijzigd bij Verordening (EU) nr. 661/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 (PB L 189 van 27.6.2014, blz. 143) en bij Verordening (EU) 2020/461 van het Europees Parlement en de Raad van 30 maart 2020 (PB L 99 van 31.3.2020, blz. 9).

Op 6 februari 2023 werd het zuiden van Turkije getroffen door twee grote aardbevingen met een kracht² van 7,8 M_w en 7,5 M_w in de regio Kahramanmara nabij de grens met het noordelijke deel van Syrië. Op 20 februari 2023 werd de provincie Hatay opnieuw getroffen door een krachtige aardbeving van 6,3 M_w. Deze grote aardbevingen veroorzaakten omvangrijke schade en eisten tienduizenden levens. In de 3 daaropvolgende weken vonden er meer dan 10 000 naschokken plaats. In 11 provincies werden aanzienlijke materiële verliezen geleden. Volgens de schaderaming hebben bijna 1 miljoen gebouwen schade geleden, waarvan er ongeveer 280 000 ingestort of zwaar beschadigd zijn. De aardbevingen hebben ernstige schade toegebracht aan wegen, spoorwegen, communicatie, energievoorzieningen, aardgasnetwerken en waterinfrastructuur. Naar schatting 14 miljoen mensen, oftewel 16 % van de Turkse bevolking, werden getroffen.

In de maanden na de ramp werden in de getroffen regio 332 tentenkampen en 189 containerdorpen opgericht. In de door de aardbeving getroffen regio hebben bijna 1,6 miljoen mensen onderdak gekregen. In andere provincies werd aan 330 000 door de ramp getroffen burgers onderdak verleend. Daarnaast woonden van de ongeveer 3,5 miljoen Syriërs die tijdelijke bescherming genieten in Turkije meer dan 1,7 miljoen in de getroffen regio.

Op 20 april 2023 diende Turkije een aanvraag voor een bijdrage uit het SFEU in om noodhulp en hersteloperaties na de aardbevingen te financieren. Aangezien Turkije betrokken is bij toetredingsonderhandelingen met de EU, kwam het in aanmerking om steun aan te vragen uit het SFEU overeenkomstig artikel 2, lid 1, van de verordening.

De Turkse autoriteiten raamden de totale directe schade op 81,7 miljard EUR, waarvan de Commissie 78,8 miljard EUR als subsidiabele totale directe schade aanvaardde. Dit bedrag overschreed de toepasselijke absolute drempel voor een “grote natuurramp” van 3 miljard EUR in prijzen van 2011, wat neerkomt op 3,804 miljard EUR in prijzen van 2023. Derhalve kon de ramp worden aangemerkt als een “grote natuurramp”.

Naar aanleiding van voorstel COM(2023) 381 van de Commissie van 23 augustus 2023 keurde de begrotingsautoriteit op 4 oktober 2023 een betaling van 400 miljoen EUR uit het SFEU aan Turkije goed. Op 17 november 2023 stelde de Commissie Uitvoeringsbesluit C(2023) 7975 vast waarbij een financiële bijdrage uit het SFEU werd toegekend.

Aangezien Turkije de status heeft van land dat over toetreding tot de EU onderhandelt, moest het een delegatieovereenkomst met de Europese Commissie ondertekenen. Die overeenkomst werd in februari 2024 ondertekend, waarna op 19 april 2024 400 miljoen EUR werd uitbetaald.

ITALIË — OVERSTROMINGEN IN DE REGIO EMILIA-ROMAGNA

Tussen 1 en 17 mei 2023 werd de Italiaanse regio Emilia-Romagna getroffen door hevige regenval en overstromingen. Zeven provincies in het centrale en oostelijke deel van de regio werden getroffen, met extreem hevige stortregens en veel cumulatieve neerslag, met name in heuvel- en bergachtige gebieden. In totaal viel er tussen 200 en 500 mm regen. De daaropvolgende overstromingen hadden ernstige gevolgen. Naast de grote economische verliezen als gevolg van schade aan infrastructuur en aan publieke en particuliere goederen zijn 14 mensen om het leven gekomen. De extreme weersomstandigheden veroorzaakten meer dan 1 500 aardverschuivingen, die grote schade toebrachten aan wegen, gebouwen, openbare nutsvoorzieningen en waterlopen.

² M_w – schaal van “Richter” voor de kracht van seismische gebeurtenissen of momentmagnitudeschaal.

De Italiaanse autoriteiten raamden de totale directe schade op 8,53 miljard EUR, wat door de Commissie volledig werd aanvaard. Dat bedrag overschreed de drempel van 0,6 % van het bruto nationaal inkomen van Italië voor een “grote natuurramp”, namelijk 3,8 miljard EUR in 2023. Derhalve kon de ramp worden aangemerkt als een “grote natuurramp”.

Op 24 juli 2023 heeft Italië een aanvraag ingediend voor een financiële bijdrage uit het SFEU ter financiering van nood- en herstelacties naar aanleiding van de overstromingen in mei 2023. Italië heeft om de betaling van een voorschot verzocht.

De Commissie heeft Italië bij Uitvoeringsbesluit C(2023) 7823 van 13 november 2023 een voorschot van 94 708 385 EUR toegekend. Dat bedrag werd in november 2023 uitbetaald.

Naar aanleiding van voorstel COM(2024) 325 final van de Commissie van 27 augustus 2024 keurde de begrotingsautoriteit een betaling van 378 833 540 EUR uit het SFEU aan Italië goed. Op 18 december 2024 stelde de Commissie Uitvoeringsbesluit C(2024) 9259 vast waarbij een financiële bijdrage uit het SFEU werd toegekend. Het saldo van 284 125 155 EUR werd uitbetaald in december 2024.

SLOVENIË — OVERSTROMINGEN

Tussen 3 en 6 augustus 2023 heeft een sterk lagedruksysteem tot hevige regenval geleid in Slovenië. Stortregens hebben grootschalige overstromingen, aardverschuivingen en modderstromen veroorzaakt. De meeste neerslag in de noordelijke helft van Slovenië, waar tot 150-200 mm werd gemeten. De omvang van de overstromingen was ongezien: de grootste rivieren van Slovenië traden buiten hun oevers. Door de hoge waterstanden werden wegen, bruggen, drink- en afvalwaterinfrastructuur, energie-infrastructuur, stedelijke ruimten, landbouwgrond en talrijke woningen verwoest.

De Sloveense autoriteiten raamden de totale directe schade op bijna 10 miljard EUR, waarvan de Commissie 7,32 miljard EUR als subsidiabele totale directe schade aanvaardde. Dat bedrag overschreed de drempel van 0,6 % van het bruto nationaal inkomen van Slovenië voor een “grote natuurramp”, namelijk 308,8 miljoen EUR in 2023. Derhalve kon de ramp worden aangemerkt als een “grote natuurramp”.

Op 20 oktober 2023 heeft Slovenië een aanvraag ingediend voor een financiële bijdrage uit het SFEU ter financiering van nood- en herstelacties naar aanleiding van de overstromingen in augustus 2023. Slovenië heeft om de betaling van een voorschot verzocht.

De Commissie heeft Slovenië bij Uitvoeringsbesluit C(2023) 8168 van 23 november 2023 een voorschot van 100 000 000 EUR toegekend. Dat bedrag werd in december 2023 uitbetaald.

Naar aanleiding van voorstel COM(2024) 325 final van de Commissie van 27 augustus 2024 keurde de begrotingsautoriteit een betaling van 428 405 059 EUR uit het SFEU aan Slovenië goed. Op 20 november 2024 stelde de Commissie Uitvoeringsbesluit C(2024) 8331 vast waarbij een financiële bijdrage uit het SFEU werd toegekend. Het saldo van 328 405 059 EUR werd uitbetaald in december 2024.

OOSTENRIJK — OVERSTROMINGEN

Tussen 3 en 6 augustus 2023 heeft hevige regenval schade veroorzaakt aan veel publieke en particuliere infrastructuur in Zuid-Oostenrijk, met name in Zuid-Karinthië en Stiermarken.

Door de regen stonden gebouwen, kelders, garages, bossen en velden onder water, en waren er meer dan 900 modderstromen en aardverschuivingen. Meer dan 120 gemeenschappen werden getroffen door de stormschade, waaronder geïsoleerde stroomstoringen door een hoge grondwaterstand. Er werd ook schade gemeld in aangrenzende provincies zoals Salzburg en Burgenland.

De Oostenrijkse autoriteiten raamden de totale directe schade op 208 miljoen EUR, wat door de Commissie werd aanvaard. Zij dienden een aanvraag in op grond van het criterium “natuurramp in een buurland”, volgens hetwelk ook steun uit het SFEU kan worden verleend voor een natuurramp in een subsidiabele staat die ook een “grote natuurramp” in een aangrenzende subsidiabele staat is. Aangezien dezelfde natuurramp in Slovenië als “grote natuurramp” werd aangemerkt, kwam de aanvraag van Oostenrijk in aanmerking voor een bijdrage uit het SFEU zonder specifieke drempel.

Op 19 oktober 2023 heeft Oostenrijk een aanvraag ingediend voor een financiële bijdrage uit het SFEU ter financiering van nood- en herstelacties naar aanleiding van de overstromingen in augustus 2023.

Naar aanleiding van voorstel COM(2024) 325 final van de Commissie van 27 augustus 2024 keurde de begrotingsautoriteit een betaling van 5 199 245 EUR uit het SFEU aan Oostenrijk goed. Op 16 december 2024 stelde de Commissie Uitvoeringsbesluit C(2024) 8860 vast waarbij een financiële bijdrage uit het SFEU werd toegekend. De bijdrage werd in december 2024 betaald.

GRIEKENLAND — OVERSTROMINGEN IN DE REGIO THESSALIË

Tussen 4 en 11 september 2023 trof een krachtige en grootschalige storm met extreme regenval delen van Griekenland, wat tot catastrofale overstromingen leidde op verschillende plaatsen in het centrum van het land, met name in Thessalië. In totaal viel er tussen 400 en 1 000 mm neerslag in de getroffen regio's. Tijdens de storm kreeg het grootste deel van de regio het equivalent van een gemiddelde jaarlijkse hoeveelheid neerslag te verwerken. De stortregens veroorzaakten grote overstromingen in Centraal-Griekenland, waardoor een groot gebied onder water kwam te staan. De overstromingen hebben ernstige schade aan infrastructuur veroorzaakt, waarbij straten in rivieren veranderden, gebouwen en bruggen werden verwoest en dorpen volledig werden overspoeld. Naast de grote economische verliezen als gevolg van schade aan infrastructuur en aan publieke en particuliere goederen zijn 17 mensen om het leven gekomen.

De Griekse autoriteiten raamden de totale directe schade op 2,33 miljard EUR, wat door de Commissie werd aanvaard. Dat bedrag overschreed de drempel van 0,6 % van het bruto nationaal inkomen van Griekenland voor een “grote natuurramp”, namelijk 1,09 miljard EUR in 2023. Derhalve kon de ramp worden aangemerkt als een “grote natuurramp”.

Op 20 november 2023 heeft Griekenland een aanvraag ingediend voor een financiële bijdrage uit het SFEU om de noodhulp en herstelacties na de overstromingen in Thessalië in september 2023 te financieren. Griekenland heeft om de betaling van een voorschot verzocht.

De Commissie heeft Griekenland bij Uitvoeringsbesluit C(2024) 505 van 23 januari 2024 een voorschot van 25 382 237 EUR toegekend. Dat bedrag werd in februari 2024 uitbetaald.

Naar aanleiding van voorstel COM(2024) 325 final van de Commissie van 27 augustus 2024 keurde de begrotingsautoriteit een betaling van 101 528 949 EUR uit het SFEU aan Griekenland goed. Op 22 november 2024 stelde de Commissie Uitvoeringsbesluit C(2024) 8417 vast waarbij een financiële bijdrage uit het SFEU werd toegekend. Het saldo van 76 146 712 EUR werd uitbetaald in december 2024.

FINANCIERING

De door de Commissie voorgestelde afzonderlijke steunbedragen werden berekend aan de hand van de methode die in 2002 werd vastgesteld en die in alle daaropvolgende gevallen is toegepast. Deze is gebaseerd op de aanvaarde totale directe schade als gevolg van de ramp in verhouding tot de relatieve rijkdom van de getroffen staat zoals weerspiegeld door de drempel voor een grote ramp (zie bijlage I).

Hierbij wordt voor grote natuurrampen een progressief systeem in twee stappen toegepast, waarbij het land een lager steunbedrag van 2,5 % van de totale directe schade ontvangt voor het deel van de schade onder de drempel en een hoger steunpercentage van 6 % voor het deel van de schade boven de drempel. Deze twee bedragen worden bij elkaar opgeteld. Voor “regionale natuurrampen” en “natuurrampen in een buurland” wordt een steunbedrag van 2,5 % van de totale directe schade toegekend.

Nadat het Europees Parlement en de Raad de beschikbaarstelling van middelen uit het SFEU hadden goedgekeurd en de vereiste begrotingskredieten in de EU-begroting hadden opgenomen, kende de Commissie de steun aan de afzonderlijke landen toe door middel van uitvoeringsbesluiten, en betaalde vervolgens het volledige bedrag uit. In de gevallen waarin een voorschot was uitbetaald, werd alleen het saldo van de volledige bijdrage betaald.

In de bijlagen bij de uitvoeringsbesluiten was een algemene beschrijving van het beoogde gebruik van het geld opgenomen, en waren de autoriteiten vermeld die door de begunstigde staten waren aangewezen om de bijdrage uit het SFEU te verwerken, evenals de naam van de onafhankelijke autoriteit die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van audits en controles.

Gedurende de verslagperiode hebben het Europees Parlement en de Raad als begrotingsautoriteit hun goedkeuring gegeven aan drie financiële bijdragen uit het SFEU zoals voorgesteld door de Commissie. De Commissie heeft haar voorstel voor beschikbaarstelling van steun uit het SFEU in één groep gepresenteerd:

- Op 28 augustus 2023 diende de Commissie een voorstel³ voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad in betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het SFEU voor bijstand aan Roemenië, Italië en Turkije naar aanleiding van natuurrampen in 2022 en 2023. Dit voorstel ging vergezeld van Besluit nr. 10/2023 waarin wordt voorgesteld om een bedrag van 446 836 375 EUR over te dragen van de reserve voor solidariteit en noodhulp (de “SEAR”) naar het operationele begrotingsonderdeel van het SFEU, zowel wat de vastleggingen als de betalingen betreft.

Het voorstel werd door de begrotingsautoriteit goedgekeurd op 4 oktober 2023, waarbij een bedrag van 454 835 030 EUR aan steun uit het SFEU werd toegekend aan: i) Roemenië in

³ COM(2023) 381 van 23.8.2023.

verband met de droogte in de zomer van 2022; ii) Italië in verband met de overstroming in de regio Marche in september 2022, en iii) Turkije in verband met de aardbevingen in februari 2023. Naar aanleiding van de vaststelling van de uitvoeringsbesluiten van de Commissie waarin de bijstand werd toegekend, werd op 14 december 2023 een bedrag van 33 895 935 EUR aan Roemenië betaald, op 14 december 2023 een bedrag van 20 939 095 EUR aan Italië en op 19 april 2024 een bedrag van 400 000 000 EUR aan Turkije.

TUSSENTIJDSE HERZIENING VAN HET MEERJARIG FINANCIËEL KADER 2021-2027

In juni 2023 heeft de Commissie, als gevolg van de toenemende vraag naar bijstand uit het SFEU, in het kader van de tussentijdse herziening van het meerjarig financieel kader (MFK) voorgesteld om het plafond van de reserve voor solidariteit en noodhulp (SEAR), met inbegrip van het SFEU, voor de resterende vier jaar van het MFK 2021-2027 te verhogen met 2,5 miljard EUR (in prijzen van 2023). Het doel van dit voorstel was de capaciteit van de EU om op crises en noodsituaties te reageren, te versterken. De tussentijdse herziening is in 2024 afgerond en de resultaten ervan zullen in het jaarverslag 2024 van het SFEU worden geanalyseerd.

AFSLUITINGEN

In artikel 8, lid 3, van de verordening is bepaald dat de begunstigde staten uiterlijk 24 maanden na de datum van uitbetaling van de financiële bijdrage een verslag over de uitvoering van de financiële bijdrage (“uitvoeringsverslag”) moeten indienen, samen met een verklaring waarin de uitgaven worden gestaafd (“validiteitsverklaring”).

Bovendien sloot de Commissie twee SFEU-dossiers af in 2023.

Hongarije, COVID-19-pandemie in 2020: de financiële bijdrage uit het SFEU beliep 39 723 926 EUR. De Hongaarse autoriteiten hebben het uitvoeringsverslag en de validiteitsverklaring ingediend in juni 2022. Op basis van de door Hongarije verstrekte informatie bedroegen de subsidiabele uitgaven 39 723 926 EUR en werden er geen onregelmatigheden vastgesteld. De Commissie stelde vast dat geen financiële correctie nodig was en het dossier werd in oktober 2023 afgesloten.

Italië, zwaar weer in 2019: de financiële bijdrage uit het SFEU beliep 211 707 982 EUR. De Italiaanse autoriteiten hebben het uitvoeringsverslag en de validiteitsverklaring ingediend in februari 2023. Op basis van de door Italië verstrekte informatie bedroegen de subsidiabele uitgaven 213 626 902,82 EUR, wat meer was dan de bijdrage uit het SFEU. De Commissie stelde vast dat geen financiële correctie nodig was en het dossier werd in december 2023 afgesloten.

CONCLUSIES

In 2023 zette de trend naar ernstige natuurrampen zich voort, gaande van ongeziene overstromingen in de Unie tot een catastrofale aardbeving in Turkije.

Deze gebeurtenissen hebben niet alleen levens geëist, maar hebben ook de economieën en ecosystemen van de Unie en kandidaat-lidstaten onder enorme druk gezet, waaruit blijkt dat

er dringend gecoördineerde maatregelen nodig zijn om de klimaatverandering te bestrijden en veerkracht op te bouwen voor de toekomst.

Deze rampen zetten ook de reeds krappe begroting van het SFEU onder druk. De 400 miljoen EUR die aan Turkije is uitbetaald, is het hoogste bedrag dat ooit aan bijstand is betaald aan een land dat over toetreding tot de EU onderhandelt. Dit door het SFEU uitbetaalde bedrag is aanzienlijk in verhouding tot de totale SFEU-begroting voor 2023, die slechts 500 miljoen EUR bedroeg in prijzen van 2011 en 662,45 miljoen EUR in prijzen van 2023. Tegelijkertijd was het voorschot van 100 miljoen EUR dat aan Slovenië werd betaald na de overstromingen in augustus 2023 ook een recordbedrag voor het SFEU.

Kortom, de omvang van de aanvragen voor bijstand die in 2023 zijn ontvangen en de toegenomen druk op de SFEU-begroting bevestigden dat er grote behoefte is aan steun uit het fonds.